

Predkladacia správa

Cieľom predkladanej *Správy o sociálnej situácii obyvateľstva Slovenskej republiky za rok 2024* (ďalej len „Správa“) je informovať vládu Slovenskej republiky, ale aj širšiu verejnosť o stave a vývoji sociálno-ekonomickej situácie obyvateľstva na Slovensku.

V roku 2024 sa Slovenská ekonomika stále zotavovala z energetického šoku, ktorý priniesla vojna na Ukrajine. Rast spotrebiteľských cien objektívne spomalil. Zamestnanosť vzrástla, nezamestnanosť klesla. Mzdy sa opäť zvýšili a tentoraz ich inflácia neznehodnotila. Aj reálny domáci dopyt vzrástol, spotreba oživila. Domácnosti si dopriali viac nákupov a načreli aj do úspor. Populácia Slovenska zaznamenala pokles štvrtý raz v priebehu posledných štyroch rokov, ktoré tvorili najdlhšie obdobie celkového úbytku od roku 1993.

Správa obsahuje stručný prehľad o základných ukazovateľoch makroekonomického prostredia a demografického vývoja v SR za rok 2024.

Správa sa ďalej zaoberá vývojom na trhu práce z agregovaného a zo štrukturálneho hľadiska, mzdovým vývojom, zahŕňa analýzy úplných nákladov práce, obsahuje vyhodnotenie aktívnej politiky trhu práce a poskytuje aj stručný pohľad na pracovné podmienky (v rámci kolektívneho vyjednávania, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a pracovno-právnych podmienok), pričom v každej oblasti stručne popisuje súvisiace legislatívne zmeny v roku 2024. Súčasťou správy je podkapitola o sociálnej ekonomike a jej infraštruktúre, ktorá utvára ucelenú reguláciu fungovania a podpory sociálnych podnikov s cieľom vytvoriť priaznivé podnikateľské prostredie pre sociálne podnikanie na Slovensku.

Najrozsiahlejšia časť správy je zameraná na hlavné formy, stav a zmeny v systéme sociálnej ochrany v roku 2024 v oblasti jednotlivých druhov sociálneho poistenia, dôchodkového sporenia, štátnej sociálnej podpory a systému sociálnej pomoci. Obsahuje tiež informácie o dotáciách, poskytovaných v rámci pôsobnosti MPSVR SR a tiež informácie o implementácii výziev vo vymedzených prioritách a špecifických cieľoch Programu Slovensko v operačnom programe v programovom období 2021 – 2027, v ktorom ministerstvo plní úlohu Sprostredkovateľského orgánu. Správa zahŕňa aj výstupy integrovaného Európskeho systému štatistík sociálnej ochrany (metodika ESSPROS) a tiež vyhodnotenie národných indikátorov chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj informácie o stave rovnosti medzi ženami a mužmi a rovnosti príležitostí na Slovensku.

Posledná kapitola reflektuje sociálno-ekonomickú situáciu na Slovensku v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ v kontexte hlavných ukazovateľov Európskeho piliera sociálnych práv. Cieľom strategického konceptu Európsky pilier sociálnych práv z roku 2017, ktorý určil smerovanie európskej civilizácie v troch kľúčových oblastiach: rovnosť príležitostí, spravodlivé pracovné podmienky a sociálna ochrana, je vytvorenie férového a inkluzívneho prostredia plného príležitostí pre všetkých obyvateľov.

V správe sú dostupné aj rozsiahle tabuľkové prílohy a grafy k jednotlivým kapitolám. Vzhľadom na nedostupnosť niektorých aktuálnejších údajov sa v správe okrem údajov za sledované obdobie vyskytujú aj analýzy, spracované na základe údajov za rok 2022 (ESSPROS) a 2023 (úplné náklady práce).